

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41, Keskkonnaameti peadirektori 03.02.2022 käskkirja nr 1-1/22/18 „Volituste andmine“, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punkti 2.5.1 ning tuginedes Saarde Vallavolikogu 17.02.2022 otsusele nr 34 ja taotleja esitatud taotlustele, **otsustan:**

1.1 anda aktsiaseltsile KIIRKANDUR (registrikood 10111516) Kauoja maardla Kauoja liivakarjääris maavara kaevandamiseks keskkonnaluba nr KL-508104 kehtivusajaga 15 aastat;

1.2. seada keskkonnaloale kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse alapeatükis 3.3 „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3 avalikustada aktsiaseltsile KIIRKANDUR keskkonnaloa nr KL-508104 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded;

1.4 korraldus jõustub aktsiaseltsile KIIRKANDUR teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-508104 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr KL-508104 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1 Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Aktsiaselts KIIRKANDUR (registrikood 10111516, aadress Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, Harju maakond, Eesti) esitas 29.06.2018 Keskkonnaametile Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevadndamisloa*) taotluse (edaspidi *algne taotlus*), mis on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.06.2018 kirjaga nr 12-2/18/10992 ja keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi ka *KOTKAS*) 06.04.2020 menetluse nr M-109290 juurde.

Muudetud taotlus (edaspidi *uus taotlus*) esitati 03.01.2024, mis on registreeritud DM-109290-29 KOTKAS 03.01.2024 kirjana DM-109290-29 ja parandustaotlus 26.01.2024 kirjana DM-109290-32.

Taotletav Kauoja liivakarjäär asub Pärnu maamaakonnas, Saarde vallas Lodja külas Lodja metskond 6 kinnistul (71201:001:0593; pindala 568,4 ha). Lodja metskond 6 kinnistu valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK). Taotletav ala hõlmab Lodja metskond 6 maaüksust osaliselt ning on kõigist külgedest ümbritsetud sama katastriüksusega. Tegemist on uue mäeeraldisega, mis hõlmab Kauoja liivamaardla (registrikaardi nr 0957) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 1 ja täiteliiva aktiivse tarbevaru plokki 2.

Algse taotluse kohaselt oli Kauoja liivakarjääri mäeeraldisel pindala 20,75 ha ja teenindusmaa pindala 35,10 ha. Mäeeraldisega hõlmata varu oli järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 612 tuh m³, millest kaevandatav varu on 521 tuh m³ ja ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 239 tuh m³, millest kaevandatav varu on 228 tuh m³.

Uue taotluse kohaselt on Kauoja liivakarjääri mäeeraldisel pindala 16,41 ha ja teenindusmaa pindala 35,10 ha. Mäeeraldisega hõlmata varu on järgmine: täiteliiva aktiivne tarbevaru on 482 tuh m³, millest kaevandatav varu on 395 tuh m³ ja ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 195 tuh m³, millest kaevandatav varu on 182 tuh m³.

Kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 40 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teedehitus ja ehitus. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 15 aastat. Kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, MaaPS § 48 järgi annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju muuhulgas, kui taotletakse tegevusloa ning tegevusloa taotlemise kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 28 alusel on olulise keskkonnamõjuga tegevus pealmaakaevandamine suuremal kui 25 ha suurusel alal. KeHJS § 11 lg 3 järgi KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse KMH selle vajadust põhjendatuna – KMH on

kohustuslik. Eeltoodust tulenevalt algatas Keskkonnaamet 12.12.2018 kirjaga nr 12-2/18/10992-16 aktsiaselts KIIRKANDUR Kauoja liivakarjääri maavara kaevandamisloa taotlusele KMH.

KMH aruanne on nõuetele vastavaks tunnistatud 29.03.2021 kirjaga nr 6-3/21/1978-12.

Keskkonnaloa taotlusele on lisatud kaevandamisjäätmekava, mille alusel loetakse mäeeraldiselt kooritud katend kaevandamisjäätteks. Taotluse materjalidest selgub, et osa eemaldatud katendist kasutatakse korrastatud kaeveala veepealsete nõlvade katmiseks ning ülejäänud realiseeritakse. Keskkonnaamet on seisukohal, et kuna katendi edasine kasutus on kindel, ei ole katendi puhul tegemist kaevandamisjäätmetega. Seetõttu ei kohaldu loa andmisel jäätmeseaduse § 42¹ lg 3 ja lg 4 ning Keskkonnaamet ei kinnita kaevandamisjäätmekava ning ei kanna jäätmeloeale jäätmete tekitamist.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 29.06.2018 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt

Keskkonnaloa algset taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa-ameti 11.10.2021 kiri nr 9-3/21/15879-2). Keskkonnaloa uut taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Maa-ameti 14.01.2024 kiri nr 9-3/21/15879-5 ja 08.02.2024 kiri nr 9-3/21/15879-7).

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS-i 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teade avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 08.11.2018 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 25.10.2018 kirjaga nr 12-2/18/10992-10 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni kaevandamisloa muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus soovis HMG Invest ja Holding OÜ 26.10.2018 e-posti teel saada Kauoja liivakarjääri graafilist lisa ning saada teada, millist veoteed hakatakse kasutama. Lisati, et

teadaolevalt asub seal metsisekaitse ala ning sooviti teada, kas kaevandamine hakkab segama ka elanikke Kilingi-Nõmmes ja selle lähi ümbruses. Lisaks soovis 30.10.2018 e-posti teel HMG Invest ja Holding OÜ teada, kas allpool veetaset kaevandamine ei nõua KMHd ja kas metsise kaitseala eesmärk ei saa häiritud (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 12.11.2018 kirja nr 12-2/18/10992- 13 all).

10.03.2020 soovis eraisik R.G. teada (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 10.03.2020 dokumendi nr 12-2/20/50-4 all) kas taotletava Kauoja liivakarjääri alal kasvab hetkel mets või millise loodusalaga on tegemist. Lisaks soovis teada kui lähedale on taotletav liivakarjäär elamutele ning miks soovitakse rajada uut karjäär.

04.05.2020 saatis R.G. e-posti teel (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 07.05.2020 nr 12-2/20/115-3 all) kirja, kus mainiti, et kavandatav karjäär ei tohiks olla lähemal kui 2 km majapidamistele ja tõi välja, et Eesti metsadele on tehtud palju kahju. Lisaks soovis teada, mis ajani saab vastuseisukohta avaldada.

Eraisik E.T. esitas Keskkonnaametile 08.06.2022 teabenõude (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.06.2022 numbriga DM-109290-10), millega soovis saada infot Oraveski järve ning Kauoja liivakarjääri puudutavate küsimuste osas.

Keskkonnaamet vastas 14.06.2022 kirjaga nr DM-109290-11, et kirjale on lisanud juurde link, millele ei ole Keskkonnaametil ligipääsu. Keskkonnaamet peab e-kirja teel saadetud linke turvariskiks ning sellest tulenevalt palub Teil küsimused edastada eelistatult PDF või RTF failiformaadina või äärmisel juhul MS Word failiformaadina.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt edastas Keskkonnaamet Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 17.12.2021 kirjaga nr DM-109290-5 Saarde vallale arvamuse avaldamiseks.

Saarde Vallavolikogu nõustus 17.02.2022 otsusega nr 34 (registreeritud KOTKAS 18.02.2022 nr DM-109290-6 all) tingimuslikult keskkonnaloa andmisega. Tegi Keskkonnaametile ettepaneku lisada kaevandamisloale täiendav tingimus: *Kaevandamisloa omanik on kohustatud materjali väljaveol tagama kohaliku tee nr 7110014 Lodja-Puujala tee seisukorra vastavuse majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 92 „Tee seisundinõuded“ toodud nõuetele.*

Keskkonnaamet edastas nimetatud otsuse 19.05.2022 kirjaga nr DM-109290-9 tutvumiseks aktsiaseltsile KIIRKANDUR, kes oma seisukohta määratud tähtjaks (02.06.2022) ei esitanud.

Keskkonnaamet 04.07.2022 kirjaga nr DM-109290-12 pikendas Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa menetluse tähtaega kuni 30.08.2022 ja 08.09.2022 kirjaga nr DM-109290-13 kuni 17.11.2022.

KeÜS § 47 lõike 2, HMS § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 27.09.2022 õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtja jooksul.

Saarde Vallavalitsus 04.10.2022 kirjaga nr 6-2/1910-1 palus keskkonnaloa eelnõu

kõrvaltingimuste sõnastust korrigeerida vastavalt kirjas toodule ja lisada keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõu arvamuse andmiseks ka Riigimetsa Majandamise Keskusele.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis aktsiaseltsilt KIIRKANDUR (teadmiseks ka Saarde Vallavalitsus) 26.09.2022 kirjaga nr DM-109290-14 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 10.10.02022 e-kirjaga palus pikendada vastamise tähtaega kahe nädala võrra, s.o kuni 24.10.2022.

Keskkonnaamet 10.10.2022 kirjaga nr DM-109290-17 nõustus tähtaja pikendamisega kuni 24.10.2022. Samas edastas Saarde Vallavalitsuse arvamuse Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa eelnõudele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 21.10.02022 e-kirjaga palus pikendada vastamise tähtaega kuni 21.11.2022 (kaasa arvatud).

Keskkonnaamet 25.10.2022 kirjaga nr DM-109290-20 nõustus tähtaja pikendamisega kuni 21.11.2022.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 21.11.02022 kirjaga teatas, et on tutvunud valminud Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-508104 andmise otsuse ja loa eelnõudega ning edastas oma arvamuse ja muudatusettepanekud (vt ptk 3.3.).

Samas kirjas avaldas ettevõtte arvamuse Saarde Vallavalitsuse 04.10.2022 kirjaga nr 6-2/1910-1 toodud ettepanekutele.

Keskkonnaamet 04.01.2023 kirjaga nr DM-109290-23 vastas ja esitas oma seisukohad kõrvaltingimuste muutmiseks (vt ptk 3.3.).

Keskkonnaamet edastas antud kirjaga muudetud Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa eelnõu

ettevõttele uuesti üle vaatamiseks ja arvamuse avaldamiseks.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 11.01.2023 kirjaga palus pikendada arvamuse esitamise tähtaega kuni 17.07.2023 (kaasa arvatud). Ühtlasi palus pikendada ka Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo menetluse tähtaega.

Keskkonnaamet 12.01.2023 kirjaga nr DM-109290-25 nõustus tähtaja pikendamisega ning ühtlasi pikendas Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo menetluse tähtaega kuni 17.07.2023.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 30.06.2023 kirjaga tegi omapoolsed ettepanekud Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo taotlusele:

1. Vähendaksime mäeeraldist lõunaosas ca 4,3 hektarit ning jätaksime vähendatud ala teenindusmaaks. Mäeeraldisega vähendamisega lõunapoolsest otsast ca 150 meetrit saaksime vältida võimalikku häiringu tekkimise võimalikkust metsisele. Vähendatav mäeeraldisega osa jääks teenindusmaaks, et saaksime säilitada metsa olemasolu ning sellega ühtlasi kaitsta ka metsisele võimalikku levida võivat häiringut. Ühtlasi planeerime vastavalt vajadusele vähendada mäeeraldisega teenindusmaad osaliselt läänepoolsest küljest. Täpsustuseks lisame, et lõunaosas tekkival teenindusmaal saame tagada kasvava metsa säilimise hetkest, kui väljastatakse Kauoja liivakarjääri keskkonnanaluba.
2. Alal suurusega ca 3,3 hektarit toimiks kaevandamine ajalise piiranguga metsise pesitsuse ja mängu perioodil.
3. Ülejäänud alal toimiks kaevandamistegevus ajaliste piiranguteta.

Ühtlasi paluti pikendada Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse menetluse tähtaega nelja kuu võrra, s.t kuni 17.11.2023.

Keskkonnaamet 07.07.2023 nr DM-109290-27 nõustus tähtaja pikendamisega ning ühtlasi pikendas Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo menetluse tähtaega kuni 17.11.2023.

Seoses Lõuna-Pärnumaa maakonnaplaneeringu täpsustamise koos Natura 2000 hinnangu ja KSH aruande koostamisega, millega täpsustatakse looduskaitsealisi aspekte ning töökoormuse suurenemisega pikendas Keskkonnaamet 21.11.2023 nr DM-109290-28 Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse menetluse tähtaega kuni 22.01.2024.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 28.12.2023 kirjaga esitas uue (muudetud) keskkonnanaloo taotluse Kauoja liivakarjääri mäeeraldisele (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 03.01.2024 dokumendina nr DM-109290-29).

Muudetud taotlusega vähendati taotletava mäeeraldisega pindala 16,41 hektarini (4,34 ha võtta), jättes välja varuplokkide lõunapoolse osa. Uue piiriga mäeeraldisega lõunaosas on piiritletud lisaks 3,34 ha suurune ala, kus kaevandamistegevusele saab sätestada ajalised piirangud (lähtuvalt metsise pesitsuse ja mängu perioodist). Muudetud taotlusmaterjalid aitavad täita eesmärki - vältida võimalikku häiringu tekkimise võimalikkust mäeeraldisest lõuna pool jäävale metsise elukeskkonnale.

Keskkonnaamet 22.01.2024 kirjaga nr DM-109290-31 pikendas Kauoja liivakarjääri keskkonnanaloo taotluse menetluse tähtaega kuni 24.03.2024.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis aktsiaseltsilt KIIRKANDUR (teadmiseks ka Saarde Vallavalitsus ja RMK) XX.03.2024 kirjaga nr DM-109290-34 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Aktsiaselts KIIRKANDUR....

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju muuhulgas, kui taotletakse tegevusluba ning tegevusloa taotlemise kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 28 alusel on olulise keskkonnamõjuga tegevus pealmaakaevandamine suuremal kui 25 ha suurusel alal. KeHJS § 11 lg 3 järgi KeHJS § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral algatatakse KMH selle vajadust põhjendatuna – KMH on kohustuslik. Eeltoodust tulenevalt algatas Keskkonnaamet 12.12.2018 kirjaga nr 122/18/10992-16 aktsiaselts KIIRKANDUR Kauoja liivakarjääri maavara kaevandamisloa taotlusele KMH

KMH aruanne on nõuetele vastavaks tunnistatud 29.03.2021 kirjaga nr 6-3/21/1978-12.

KMH aruandes välja toodud leevendusmeetmeid on käsitletud korralduse punktis 3.3.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. antav keskkonnaluba nr KL-508104 annab aktsiaseltsile KIIRKANDUR õiguse Kauoja liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamisloa saamiseks loa andjale taotluse. KeÜS § 41 lg 5 alusel annab keskkonnaloa Keskkonnaamet. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaloa menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki. KeÜS § 51 lg 1 sätestab, et keskkonnaloa andja võib keskkonnaloa taotleja taotlusel või omal algatusel teha enne keskkonnaloa andmist või selle andmisest keeldumist siduvalt kindlaks asja lõplikul lahendamisel tähtsust omava asjaolu, sealhulgas KeÜS § 52 lg 1 p-des 1–4 või 8–10 sätestatud keskkonnaloa andmisest keeldumise aluse puudumise.

Keskkonnaloa andmisest keeldumise alused on toodud KeÜS § 52 lg-s 1 ja MaaPS §-s 55.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lg 2 p 10 alusel keeldutakse kaevandamisloa andmisest kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi juhend). Keskkonnaamet analüüsis, kas taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonnas on tagatud samaväärse maavara varustuskindlus. Varustuskindlus näitab, kui kauaks võimaliku tulevase mäeeraldise teeninduspiirkonnas varem antud lubadega kaevandada antud maavaravaru jätkub, arvestades viimase 5 aasta keskmist kaevandamismahtu. Mäeeraldise optimaalseks teeninduspiirkonnaks loetakse 50 km raadiuses mäeeraldist ümbritsevat ala, sõltumata haldusjaotusest ja arvestades reaalseid veokauguseid ning veoteede tehnilist seisukorda. Lubadega kaevandamiseks antud varu peetakse piisavaks, kui varu jätkub vähemalt 10 aastaks. Kui analüüside tulemusel selgub, et varem kaevandamiseks antud mäeeraldiste piires kaevandatav jääkvaru rahuldab taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna vajadused kaevandamiseks taotletava maavara osas enam kui 10 aastaks, siis loetakse taotlus riigi huviga vastuolevaks. Taotletav Kauoja liivakarjääri mäeeraldis asub riigile kuuluval kinnistul Lodja metskond 6 (katastritunnus 71102:001:0382) ning kaevandada soovitav maavara kuulub samuti riigile.

Keskkonnaamet selgitas välja riigi huvi 09.11.2018 kirjaga nr 12-2/18/10992-12. Majandus- ja Kommunikatsiooniametil vastas 04.12.2018 kirjaga nr 17-1/18-0148/10200 ning teatas, et riigi huvi maavara kaevandamiseks on olemas (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 04.12.2018 dokumendi nr 12-2/18/10992-15 all).

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Aktsiaselts KIIRKANDUR ei ole seisuga 12.03.2024 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest.

Maakatastriseaduse § 18¹ lõike 10 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Vastavalt maakatastriseadusele § 18² lõike 4 kohaselt katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenevalt mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve.

Kauoja liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi

asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta algatanud 12.12.2018 kirjaga nr 12-2/18/10992-16 aktsiaselts KIIRKANDUR Kauoja liivakarjääri maavara kaevandamisloa taotlusele KMH ning mille aruanne on nõuetele vastavaks tunnistatud 29.03.2021 kirjaga nr 6-3/21/1978-12.

Tuginedes KMH aruandele esitati keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks järgmised keskkonnameetmed:

1. Metsa ja noorendike raiet teostada ajavahemikul 15.08-01.02;
2. Kaevandamis- ja ettevalmistustööd ning väljavedu on keelatud teostada ajavahemikus 01.02- 15.07, tagamaks lähipiirkonnas pesitsevate metsise ja must-toonekure soodne seisund nende jaoks moodustatud püsielupaigas;
3. Kaevandamistöid alustada hommikul kell 8.00, vältimas lindude häiringut toitumisajal;
4. Materjali sõelumisel paigutada see karjääri põhjapoolsesse ossa;
5. Rajada 3 m müratõkke vallid metsise elupaiga ja mäeeraldise piirile ning karjääri lõunapoolsesse ossa edela- ja kaguserva 5 m müratõkke vallid. Müratõkete rajamisel arvestada ka mäeeraldisel asuvate aladega, kus kaevandustegevust tuleb vältida (eraldisel 10 ja 35);
6. Vältida kaevandamistegevust ja metsaraiet metsaeraldistel nr 10 ja 35. Tuleb vältida lageraiet ning raadamist ka metsaeraldistel 36 ja 39, et oleks tagatud ühtne metsamassiiv eraldisega 10 ja 35. Sh liita eelpool nimetatud metsaeraldisel projekteeritava metsise püsielupaigaga;
7. Karjäärilt kooritav pinnas vallitada mäeeraldise kagu- ja läänepoolsesse alles jääva metsa serva;
8. Arvestada võimalikku kaevandamismahtu, et ala raadamist (ja sellele järgnevatel töid) teha mitmes järgus. Antud juhul alustada kaevandamistegevusega ala põhjaosast;
9. Pehmendamaks tuulte mõju, avatavatele metsaservadele (sh metsise elupaigale) on soovitatav metsa raiega alustada põhjapoolt ja liikuda raietöödega lõunasuunas. Sellisel juhul saavad karjäärialade kagu- ja lõunaküljel kasvavad metsaosad harjuda veelgi paremini tuulte mõjuga ning tugevdada täiendavalt tüvede puitu ja juurestikke. Samuti tuleb kuhjata või vallitada pinnast Kauoja karjäärialala teenindusmaa kagu- ja läänepoolsesse serva metsa serva horisontaalsuunalise tuulekoormuse vähendamiseks metsise leiukohale jäävate metsosade ajutiseks kaitseks kuni puud kohanevad täiendava tuulekoormusega;
10. Karjääri ala korrastamisel rajada uus metsatee, mida saaks mh integreerida ka olemasoleva RMK matkatee osaks. Metsateelt avaneksid vaated korrastatud karjäärialale;
11. Rekonstrueerima (sh koostöös kohaliku omavalitsuse ja Transpordiametiga) väljaveoks kasutatavad Reiu tee ja Lodja-Puujala tee võimaldamaks rasketehnikaga liikumist (kuni 30 tonni), sh teostatakse väljaveo teel (lõikudel, mis pole tolmuvaab katte all) piisava sagedusega tolmutõrjet. Kauoja karjääri väljaveotee äärde jääb lisaks taotletav Kauoja II

liivakarjäär (maavara kaevandamise luba menetluses) ning kahel karjääril on väljaveotee ühtiv. Seega tuleks jagada väljaveotee rekonstrueerimise ja hooldamise kulud karjääride arendajate vahel;

12. Väljaveotee äärsete majapidamiste juures olevatel teelõikudel on viia tee tolmuva kätte alla;
13. Liiklusohutuse (sh koostöös Transpordiametiga) parandamiseks on vajalik enne ja pärast Lodja-puujala kohaliku tee ja Valga-Uulu põhimaantee ristumiskohta panna üles hoiatusmärgid karjääriveokite liikumise kohta;
14. Kehtestada kiirusepiirang (50 km/h) karjääril väljasõidul ning vähemalt kuni Kurgoja teeni. Lisaks paigutada Kurgoja tee ning Reiu tee ristumispunkti hoiatav märk rasketehnika liikumisest. Seega on tagatud matkatee kasutajate teadlikkus, et teel sõidavad ka karjääriveokid ning kiirusepiiranguga on tagatud matkatee kasutajate ohutus antud teelõigul.

Nimetatud kõrvaltingimused lisati algselt keskkonnaloa eelnõule järgmises sõnastuses:

1. Metsa ja noorendike raiet teostada ajavahemikul 15.08-01.02;
2. Kaevandamis- ja ettevalmistustööd ning väljavedu on keelatud teostada ajavahemikus 01.02- 15.07;
3. Mürarikaste tegevustega (purustamine, kaevandamine) on lubatud alustada 8.00 hommikul;
4. Materjali sõelumisel paigutada see karjääri põhjapoolsesse ossa;
5. Rajada 3 m müratõkke vallid metsise elupaiga ja mäeeraldise piirile ning karjääri lõupoolsesse ossa edela- ja kaguserva 5 m müratõkke vallid;
6. Vältida kaevandamistegevust metsaeraldistel nr 10 ja 35. Tuleb vältida lageraiet ja raadamist metsaeraldistel 10, 35, 36 ja 39;
7. Karjäärilt kooritav pinnas vallitada mäeeraldise kagu- ja läänepoolsesse alles jääva metsa serva;
8. Kaevandamistegevusega alustada ala põhjaosast. Raadamine läbi viia järk-järguliselt alustades mäeeraldise põhjaosast suunaga lõunasse;
9. Karjääri korrastamisel rajada uus metsatee;
10. Rekonstrueerima (koostöös kohaliku omavalitsuse ja Transpordiametiga) väljaveoks kasutatavad Reiu tee ja Lodja-Puujala tee võimaldamaks rasketehnikaga liikumist. Karjääriveokite seonduva õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada või töödelda vastavate vahenditega karjäärisiseseid teid ja platse;
11. Väljaveotee äärsete majapidamiste juures olevatel teelõikudel on viia tee tolmuva kätte alla;
12. Karjääril väljasõidul kuni Kurgoja teeni kehtestada kiirepiirang 50 km/h. Paigutada Kurgoja tee ja Reiu tee ristumispunkti hoiatav märk rasketehnika liikumisest.

Ettevõtte nõustus 21.11.2022 kirjaga keskkonnaloa korralduse ja loa eelnõudes välja toodud kõrvaltingimustega nr 1, 4, 5, 7, 8 ja 9. Ettevõtte palus muuta keskkonnaloa korralduse ja loa eelnõudes kõrvaltingimust:

nr 2 järgmiselt: „Kaevandamis- ja ettevalmistustööd ei ole lubatud teostada 15. märtsist - 15. juunini ajavahemikus kell 17.00 õhtul kuni 11.00 hommikul.“ põhjusel, et tingimuse eesmärgiks

on vältida müra- ja vibratsioonist tekkivat ebasoodsat mõju eelkõige metsisele ning on ebasproportsionaalne nii pikal perioodil piirata mäeeraldisel töötamise võimalikkust. Lisaks pakkus aktsiaselts KIIRKANDUR välja, et nendel aastatel, kui on ette teada vajadus kaevandamistegevuse alustamiseks Kauoja liivakarjääris, tellitakse eksperdilt vajalik seiramise töö, et välja selgitada kas metsised projekteeritava püsielupaiga alal mängivad või mitte. Juhul kui mängu sel aastal piirkonnas ei toimu, ei ole eesmärgipärane rakendada ka tingimust nr 2;

nr 3 järgmiselt: „Kaevandamise ja sõelumisega on lubatud alustada kell 08.00 hommikul.“

nr 6 järgmiselt: „Vältida kaevandamistegevust metsaeraldistel nr 35 ja nr 36. Metsaraie ei ole lubatud metsaeraldistel nr 35 ja 36 (mäeeraldisel teenindusmaa piires);

nr 10 järgmiselt: „Karjääritegevusega seonduva ülenormatiivse õhusaaste leviku piiramiseks tuleb kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada või töödelda vastavate vahenditega karjäärisiseseid teid ja platse.“

Lisaks paluti eemaldada keskkonnaloa korralduse ja loa eelnõudes kõrvaltingimus:

nr 11 põhjusel, et tingimus pole keskkonnaloas asjakohane ega täidetav mäeeraldisel teenindusmaa piires ning käsitleb eelmises punktis nr 10 kirjeldatud mitmepoolne koostöökokkulepe kõiki väljavedu puudutavaid asjaolusid;

nr 12 põhjusel, et tingimus pole keskkonnaloas asjakohane ega täidetav mäeeraldisel teenindusmaa piires;

nr 13 põhjusel, et tingimus pole keskkonnaloas asjakohane ega täidetav mäeeraldisel teenindusmaa piires. Varasemalt kirjeldatud mitmepoolne koostöökokkulepe käsitleb kõiki väljavedu puudutavaid asjaolusid.

Keskkonnaamet 04.01.2023 kirjaga nr DM-109290-23 teatas, et on seisukohal, et loale lisatud tingimust nr 2 ei muudeta, kuna metsise püsielupaikade analüüsi (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 05.07.2021 nr 1-21/21/2-6) kohaselt on tegu väga esindusliku mängualaga, mille asurkond on 2009-2020 aastatel püsinud stabiilsena ja analüüsi kohaselt on mäng oluline funktsionaalse leviku seisukohast piirkonnas. Ei ole mingit alust arvata ega eeldada, et metsise mängu alal ei toimuks. Samas lisas Kauoja liivakarjääri keskkonnaloale tingimuse nr 2 järgmises sõnastuses: Kaevandamis- ja ettevalmistustööd ning väljavedu on keelatud teostada ajavahemikus 01.02- 15.07.

Keskkonnaamet nõustus ettevõtte ettepanekuga ja muudab loal tingimust nr 3.

Keskkonnaamet nõustus, et keskkonnaloale lisatud tingimusi saab sätestada ainult teenindusmaapiires, kuid teeb ettepaneku muuta tingimust nr 6 järgmiselt: Kaevandamistegevus ei ole lubatud metsaeraldisel nr 10 ja 35. Lageraie ja raadamine ei ole lubatud metsaeraldistel 35, 36 ja 39 (mäeeraldisel teenindusmaa piires). Raadamine ei ole lubatud eraldisel 10 (mäeeraldisel teenindusmaa piires).

Keskkonnaamet nõustus aktsiaseltsi KIIRKANDUR ettepanekuga ning muudab tingimust nr 10 järgmiselt: „Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C,

tuleb karjääris kasutatavaid teid ja valmistoodangu puistanguid kasta või töödelda pidevalt vastavate vahenditega õhusaaste leviku vältimiseks. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta“.

Keskkonnaamet nõustus aktsiaseltsiga KIIRKANDUR ning eemaldab keskkonnaloaeelnõust kõrvaltingimused nr 11-13. Lisaks toob Keskkonnaamet välja, et maapõueseaduse § 6 lõike 1 kohaselt on maavara kaevandamine maavara looduslikust seisundist eemaldamise ettevalmistamiseks tehtav töö, maavara looduslikust seisundist eemaldamine ning mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires kaevisse vedu ja esmane töötlemine. Väljaspool mäeeraldise teenindusmaad asuva tee kasutamine (hooldamine) ei ole otseselt seotud kaevandamisega. Tee hoolduse ja tingimuste osas tuleb teede valdajal ja kaevandamisloa omajal sõlmida kokkulepe, mis sätestaks teelõigu kasutamise õigusega seotud tingimused.

Nimetatud kõrvaltingimused muudeti vastavalt eelnevale ja lisati antavale keskkonnaloa eelnõule järgmises sõnastuses:

1. Metsa ja noorendike raiet teostada ajavahemikul 15.08-01.02;
2. Kaevandamis- ja ettevalmistustöid ning väljavedu on keelatud teostada ajavahemikus 01.02-15.07;
3. Kaevandamise ja sõelumisega on lubatud alustada kell 08.00 hommikul;
4. Materjali sõelumisel paigutada see karjääri põhjapoolsesse ossa;
5. Rajada 3 m müratõkke vallid metsise elupaiga ja mäeeraldise piirile ning karjääri lõuapoolsesse ossa edela- ja kaguserva 5 m müratõkke vallid;
6. Kaevandamistegevus ei ole lubatud metsaeraldisel nr 10 ja 35. Lageraie ja raadamine ei ole lubatud metsaeraldistel 35, 36 ja 39 (mäeeraldise teenindusmaa piires). Raadamine ei ole lubatud eraldisel 10 (mäeeraldise teenindusmaa piires).
7. Karjäärilt kooritav pinnas vallitada mäeeraldise kagu- ja läänepoolsesse alles jääva metsa serva.
8. Kaevandamistegevusega alustada ala põhjaosast. Raadamine läbi viia järk-järguliselt alustades mäeeraldise põhjaosast suunaga lõunasse.
9. Karjääri korrastamisel rajada uus metsatee koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega.
10. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb karjääris kasutatavaid teid ja valmistoodangu puistanguid kasta või töödelda pidevalt vastavate vahenditega õhusaaste leviku vältimiseks. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta.

Aktsiaselts KIIRKANDUR 28.12.2023 kirjaga esitas uue (muudetud) keskkonnaloa taotluse Kauoja liivakarjääri mäeeraldisele (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 03.01.2024 dokumendina nr DM-109290-29).

Muuudetud taotlusega vähendati taotletava mäeeraldise pindala 16,41 hektarini (4,34 ha võtta), jättes välja varuplokkide lõunapoolse osa. Uue piiriga mäeeraldise lõunaosas on piiritletud lisaks 3,34 ha suurune ala, kus kaevandamistegevusele saab sätestada ajalised piirangud (lähtuvalt metsise pesitsuse ja mängu perioodist). Muudetud taotlusmaterjalid aitavad täita eesmärki - vältida võimalikku häiringu tekkimise võimalikkust mäeeraldisest lõuna pole jäävale metsise elukeskkonnale.

Toetudes eelnevale lisab Keskkonnaamet kaevandamisloale nr KL-508104 järgmised kõrvaltingimused:

1. Säilitada mäeeraldise teenindusmaa lõunapoolses osas (teenindusmaa ja mäeeraldise piiride vahel) kasvav mets;
2. Lageraie ja raadamine ei ole lubatud metsaeraldistel 19, 35 ja 36 (mäeeraldise teenindusmaa piires). Raadamine ei ole lubatud eraldisel 10 (mäeeraldise teenindusmaa piires);
3. Metsa ja noorendike raiet teostada ajavahemikul 15.08-01.02;
4. Kaevandamis- ja ettevalmistustöid ning väljavedu on keelatud teostada ajavahemikus 01.02-15.07 mäeeraldise lõunapoolses osas (mäeeraldise plaanil viirutatud osas) 3,34 ha alal;
5. Kaevandamise ja sõelumisega on lubatud alustada kell 08.00 hommikul;
6. Materjali sõelumisel paigutada mobiilne sõelumismasin karjääri põhjapoolsesse ossa;
7. Rajada vähemalt 3 m müratõkke vall mäeeraldise ja teenindusmaa lõunapiirile ning mäeeraldise edela- ja kaguserva;
8. Kaevandamistegevusega alustada ala põhjaosast. Raadamine läbi viia järk-järguliselt alustades mäeeraldise põhjaosast suunaga lõunasse;
9. Karjääri korrastamisel rajada uus metsatee koostöös Riigimetsa Majandamise Keskusega.
10. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C, tuleb karjääris kasutatavaid teid ja valmistoodangu puistanguid kasta või töödelda pidevalt vastavate vahenditega õhusaaste leviku vältimiseks. Kui kaevandamist (maapõueseaduse § 6 alusel) ei toimu, ei ole kohustust teid kasta.
11. Väljaveo teeks kasutatava Reiu metsatee ja Lodja-Puujala tee hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku kaevandamisloa omaja ja tee omaniku vahel enne tee kasutamist kaevandatava materjali väljaveoteena.

3.3.1 Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimus

Saarde Vallavolikogu tegi 17.02.2022 otsusega nr 34 ettepaneku lisada Kauoja liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele järgmine täiendav tingimus:

1. Kaevandamisloa omanik on kohustatud materjali väljaveol tagama kohaliku tee nr 7110014 Lodja-Puujala tee seisukorra vastavuse majandus- ja taristuministri 14.07.2015 määruse nr 92 „Tee seisundinõuded“ toodud nõuetele.

Tingimus lisatakse antava keskkonnaloa kõrvaltingimuseks, täpne sõnastus on toodud käesoleva korralduse punktis 3.3.

3.4 Avalikustamise käigus laekunud ettepanekud ja vastuväited

Arvamusi ja vastuväiteid keskkonnaloa eelnõule XX

3.5 Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajale õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole

otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnaalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel www.keskkonnaamet.ee.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo